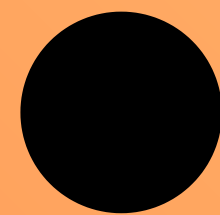
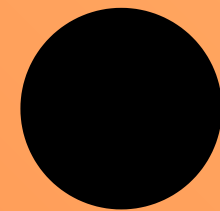

PREHISTORIA

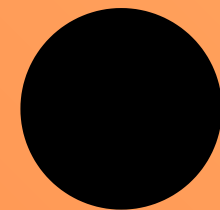
HAI 5 M ANOS

PALEOLÍTICO

HAI 10.000 ANOS

NEOLÍTICO

HAI 7.000 ANOS

IDADE

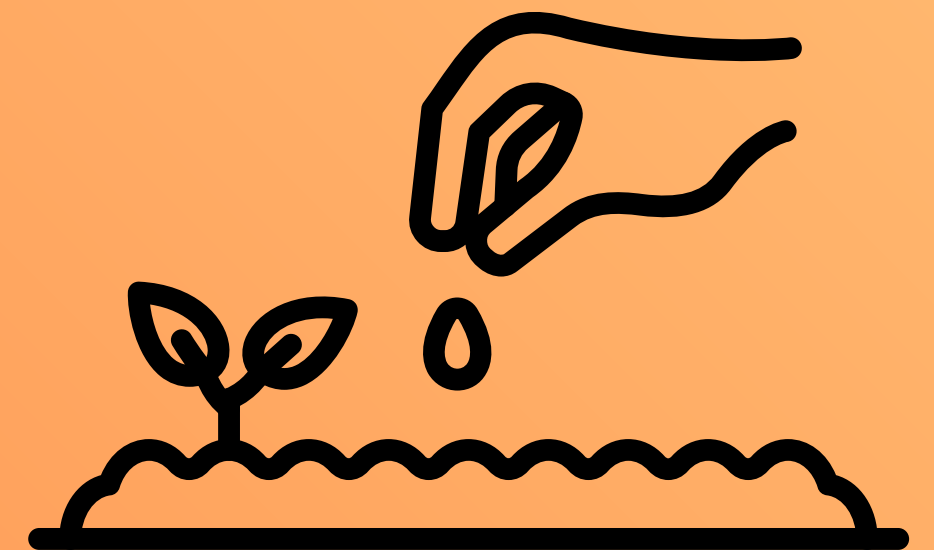
DOS METAIS

PALEOLÍTICO

**APARICIÓN DOS PRIMEIROS
HOMÍNIDOS**

**DESCUBRIMENTO DA
AGRICULTURA E DA GANDARÍA**

PALEOLÍTICO

AGRUPÁBANSE EN TRIBOS

VIVÍAN DA RECOLECCIÓN , DA CAZA E DA PESCA

ERAN NÓMADES

PALEOLÍTICO

ELABORARON AS PRIMEIRAS FERRAMENTAS
CON PEDRA TALLADA E ÓSO

PALEOLÍTICO

LOGRARON FACER LUME

PALEOLÍTICO

INVENTARON A ARTE

**PINTABAN NO INTERIOR
DAS COVAS ANIMAIS REALISTAS
E POLÍCROMOS**

PALEOLÍTICO

BISONTES

PALEOLÍTICO

MAMUTS

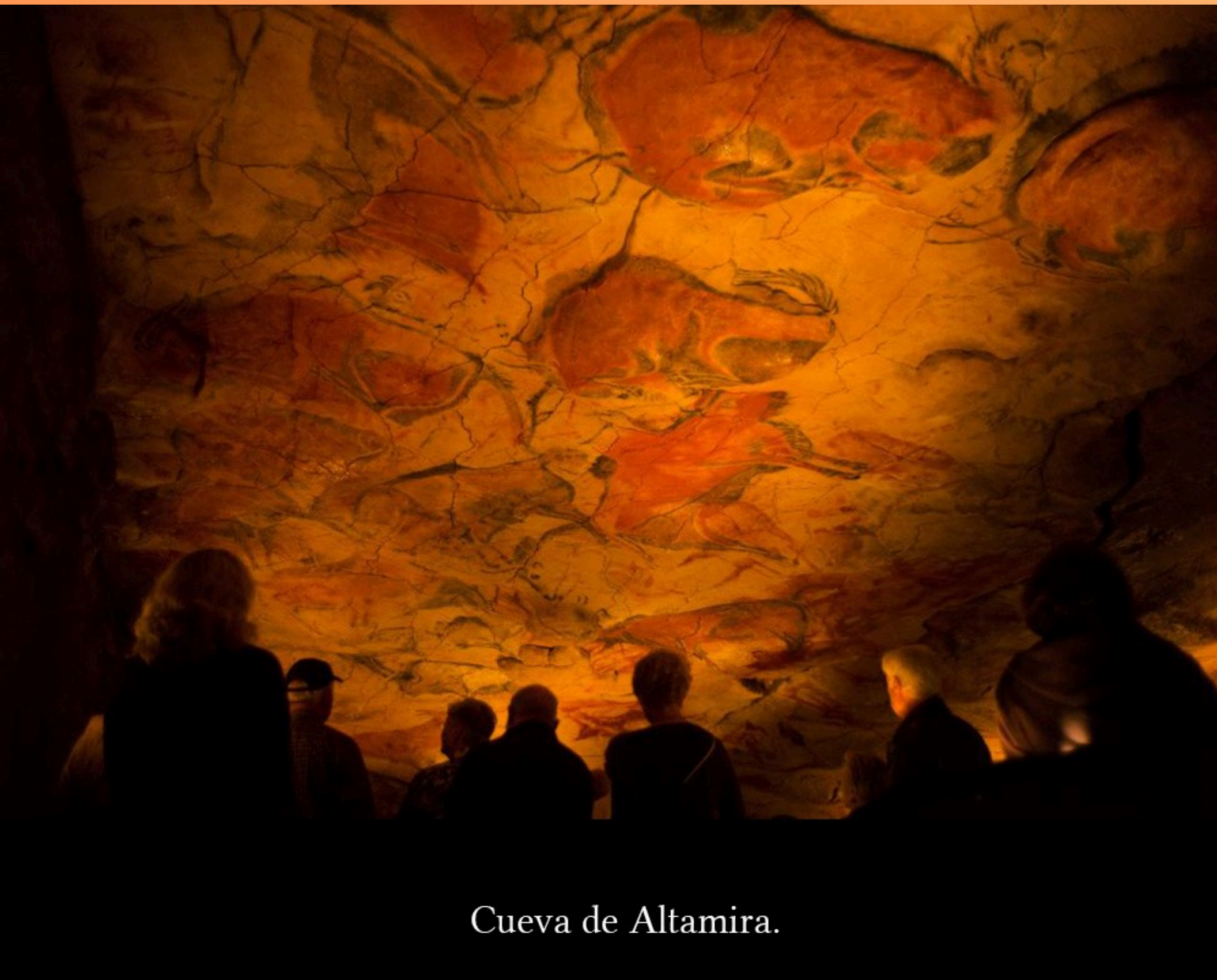
CERVOS

PALEOLÍTICO

CABALOS

Cueva de Altamira.

Capela Sixtina

A COVA DE ALTAMIRA É CONSIDERADA A CAPALEA SIXTINA DO PALEOLÍTICO

PALEOLÍTICO

PEQUENAS ESCULTURAS DE PEDRA , MARFIL OU
ÓSO CHAMADAS **VENUS**

REPRESENTAN MULLERES COS
ÓRGANOS SEXUAIS
MOI DESENVOLVIDOS, PROBABLEMENTE
PARA PROPICIAR
A FERTILIDADE

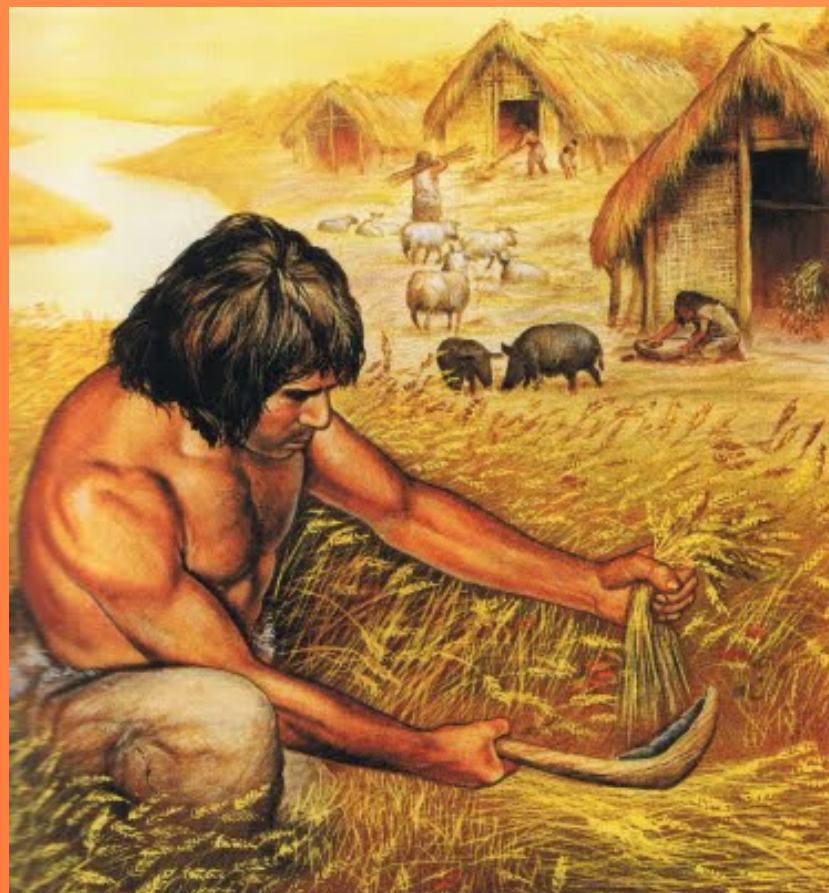
PALEOLÍTICO

RENDÍAN CULTO ÁS FORZAS DA NATUREZA E AOS ASTROS, E
PRACTICARON OS PRIMEIROS ENTERRAMENTOS

NEOLÍTICO

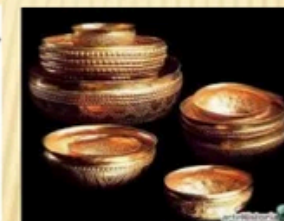
**APARICIÓN DA
AGRICULTURA
E DA GANDARÍA
HAI 10.000 ANOS**

**ELABORACION
DOS PRIMEIROS
OBJECTOS DE
METAL HAI
7000 ANOS**

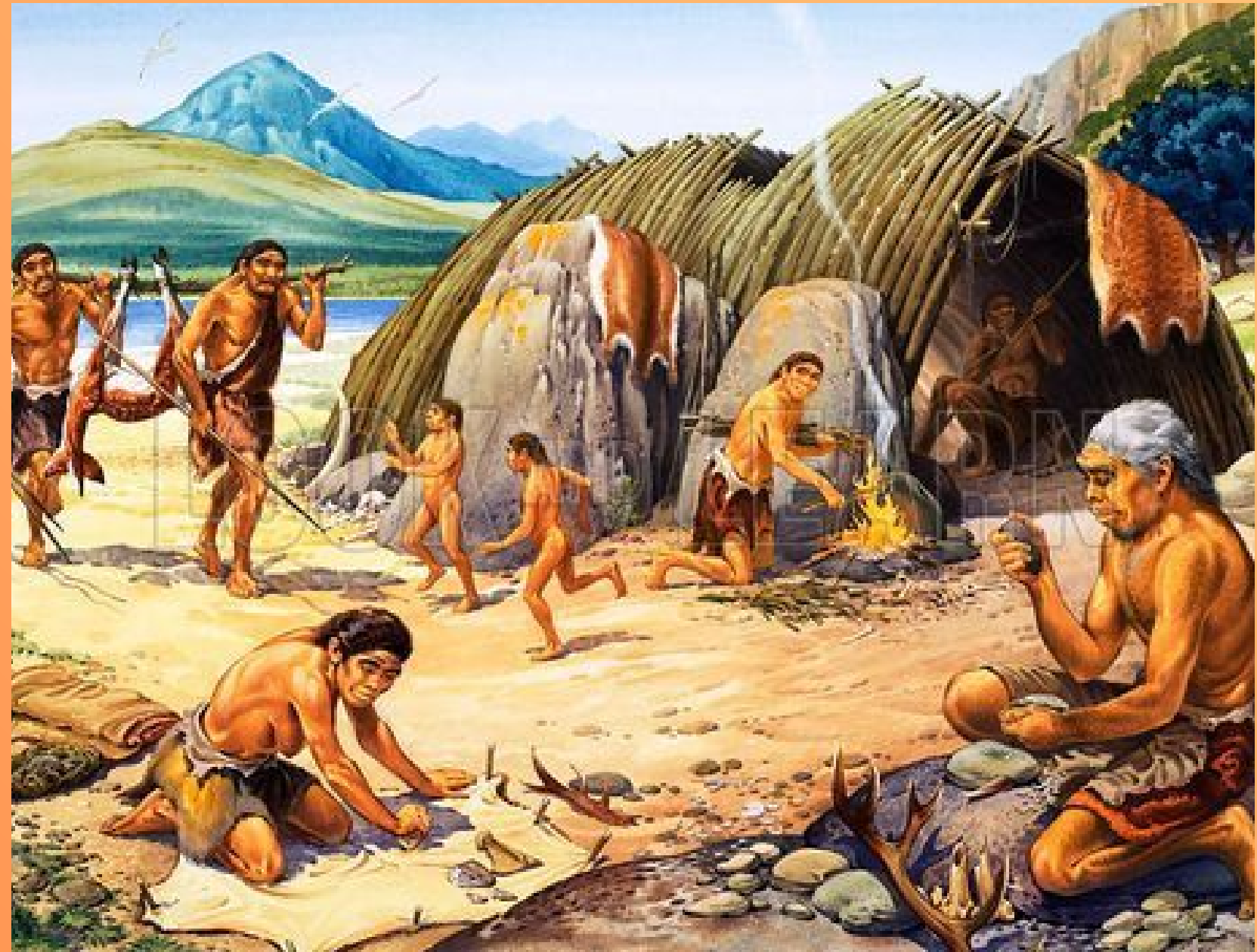
✘ EDAD DE LOS METALES

✘ Cobre → Bronce → Hierro

NEOLÍTICO

**A AGRICULTURA E
A DOMESTICACIÓN
DE ANIMALES
PROPICIARON A
CONSTRUCCIÓN DE
POBOADOS ,
CONVERTÉNDOSE ASÍ EN
SEDENTARIOS**

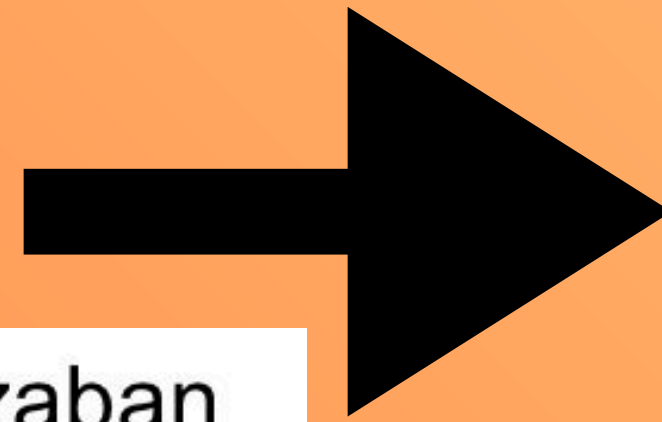
NEOLÍTICO

A MEDIDA QUE AVANZABAN
NA AGRICULTURA FÍXOSE
NECESARIO DEFINIR
TERRITORIOS. ESTE CONTROL
DOS RECURSOS SUPÓN O
NACEMENTO DA **PROPIEDAD
PRIVADA**

OS TRABALLOS
ESPECIALIZÁRONSE: HABÍA
GUERREIROS, ARTESÁNS,
GOBERNANTES...
ASÍ XORDEN AS
DESIGUALDADES SOCIAIS

NEOLÍTICO

"PEDRA NOVA"

**XORDE UNHA NOVA FORMA DE
FABRICAR FERRAMENTAS DE
PEDRA PUÍDA**

Herramientas Neolíticas que Utilizaban

NEOLÍTICO

CAMBIOU O XEITO DE PINTAR .

**PINTABAN EN LUGARES
RESGARDADOS PERO AO AIRE
LIBRE FIGURAS ESQUEMÁTICAS
E MONOCROMAS EN ESCENAS
DE DANZA, RECOLECCIÓN,
CAZA...**

NEOLÍTICO

CAMBIOU O XEITO DE PINTAR .

**PINTABAN FIGURAS
ESQUEMÁTICAS E
MONOCROMAS EN ESCENAS
DE DANZA, RECOLECCIÓN,
CAZA...**

NEOLÍTICO

**INVENTOUSE A CERÁMICA
MODELÁBANSE Á MAN
VASILLAS E CUNCAS**

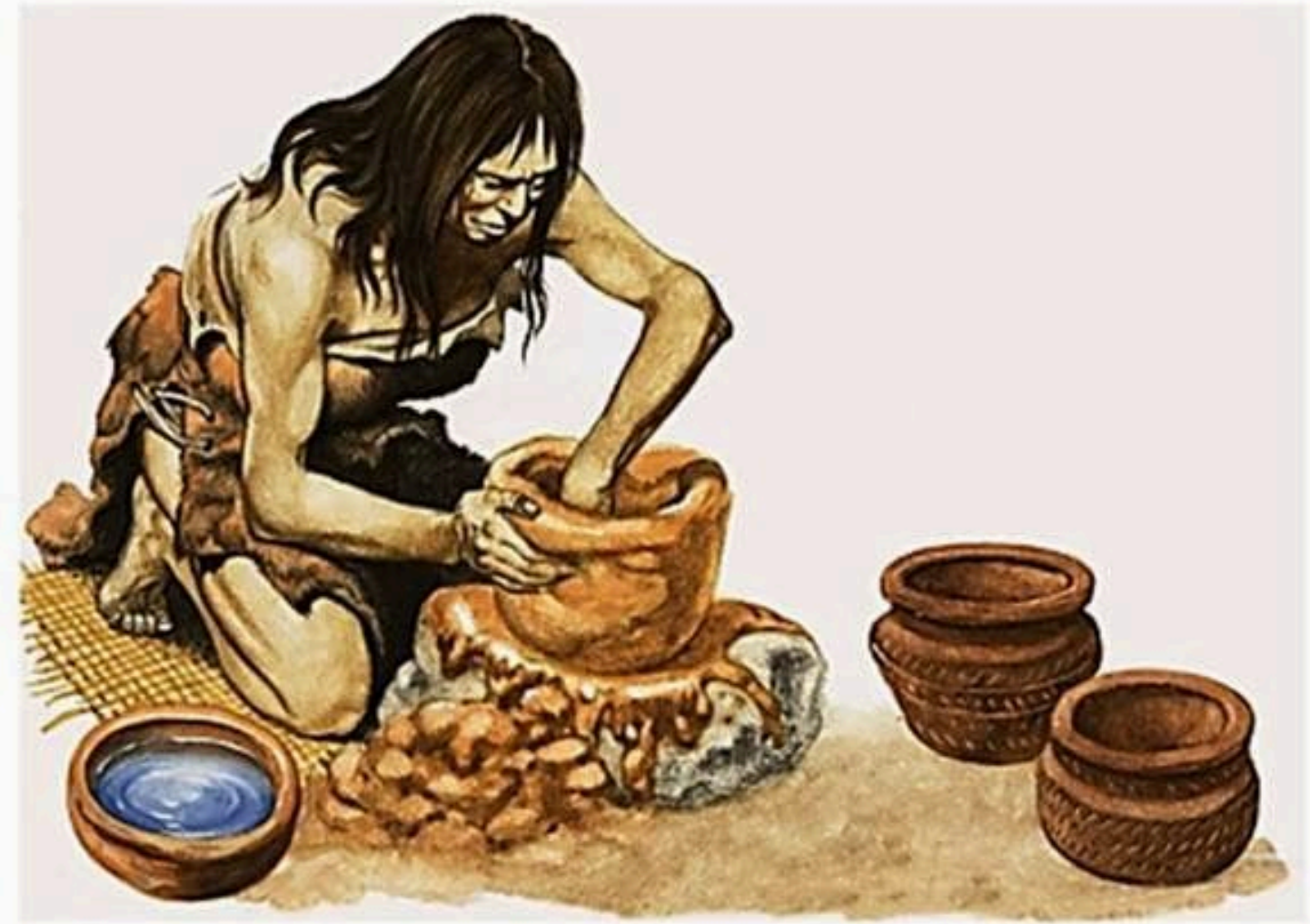
NEOLÍTICO

**A APARICIÓN DA
AGRICULTURA E DO
SEDENTARISMO TROUXO
CONSIGO A NECESIDADE
DE ALMACENAR AUGA E
ALIMENTOS**

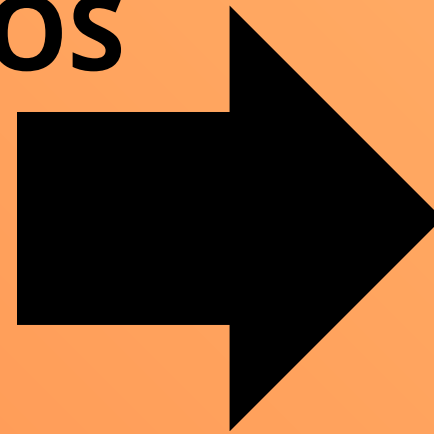
NEOLÍTICO

**EMPEZAN A VERSE
DECORACIONES GRAVADAS OU
ESTAMPADAS E UNHA MELLORA
DA TÉCNICA DAQUELES QUE
ERAN OS ENCARGADOS DA SÚA
PRODUCCIÓN**

NEOLÍTICO

**OUTRO REFLEXO DA
SEDENTARIZAÇÃO SON OS
ENTERRAMENTOS
ORGANIZADOS**

**CREACIÓN DE NECRÓPOLIS
SEPARADAS DAS ZONAS DE
VIVENDA**

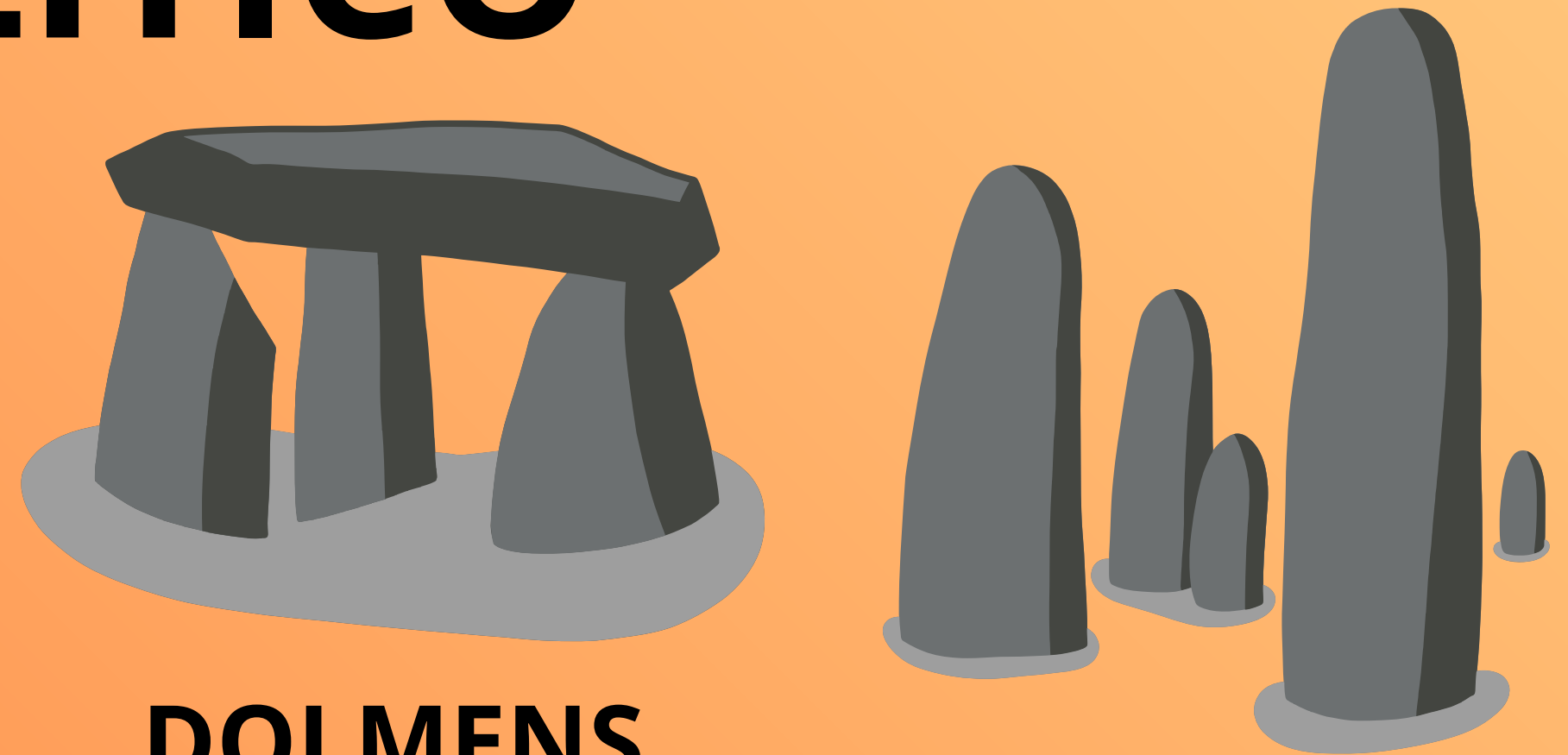
NEOLÍTICO

**NO NEOLÍTICO APARECEN
NUMEROSAS NECRÓPOLES EN
COVAS, NAS QUE SE TEÑEN
ATOPADO ATA 50 INDIVIDUOS.
OS ENXOVAIS INCLÚEN VASOS
DE CERÁMICA E ÚTILES DE
PEDRA, ASÍ COMO ELEMENTOS
DE ADORNO PERSOAL E DE
CARÁCTER RELIXIOSO**

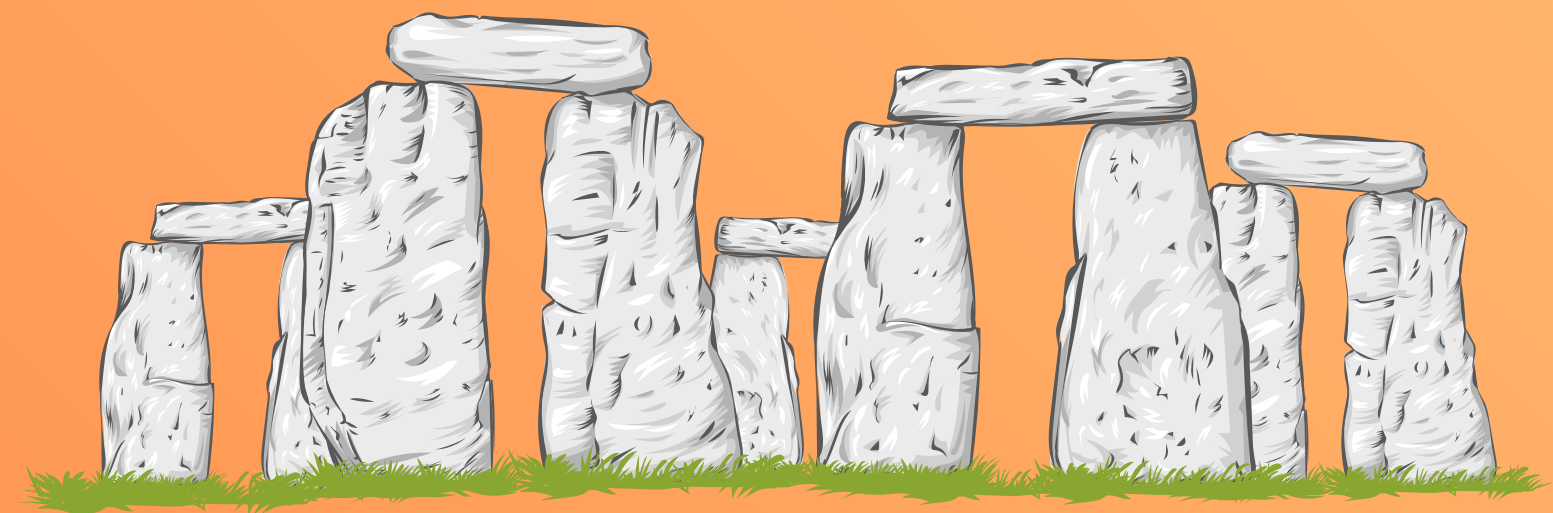
NEOLÍTICO

CONTRA O FINAL DO
NEOLÍTICO E NA IDADE DE
COBRE APARECEN OS
ENTERRAMENTOS
MEGALÍTICOS:

DOLMENS

CONSTRUÇÕES COM GRANDES
BLOQUES DE PEDRA

CRÓMLECHS

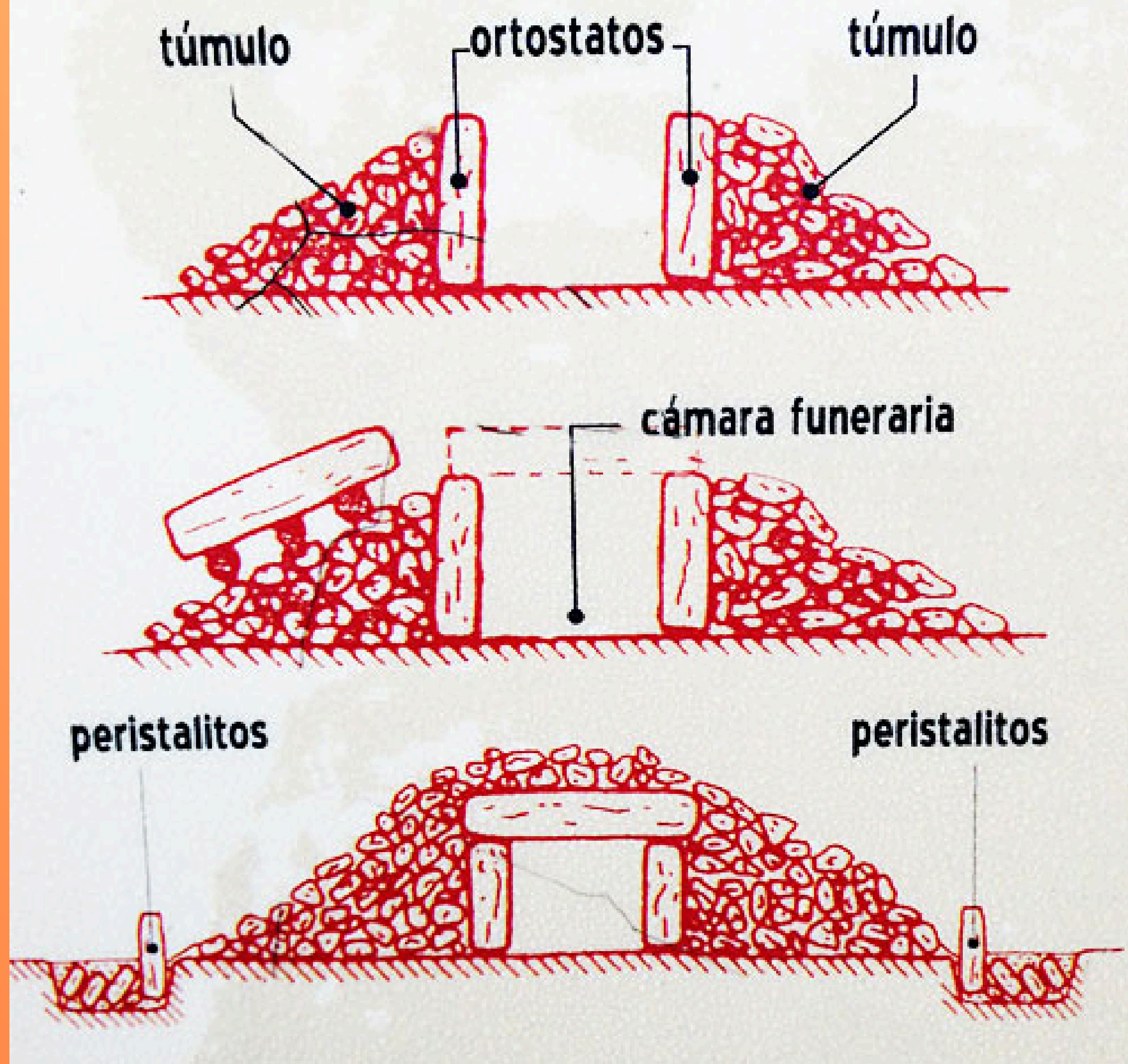
NEOLÍTICO

**O DOLMEN ERA UNHA TUMBA
COLECTIVA COMPOSTA POR
VARIAS PEDRAS VERTICAIS
TAPADAS POR LOUSAS
HORIZONTALAIS A MODO DE
MESA**

DOLMEN

PARTES DUNHA MÁMOA

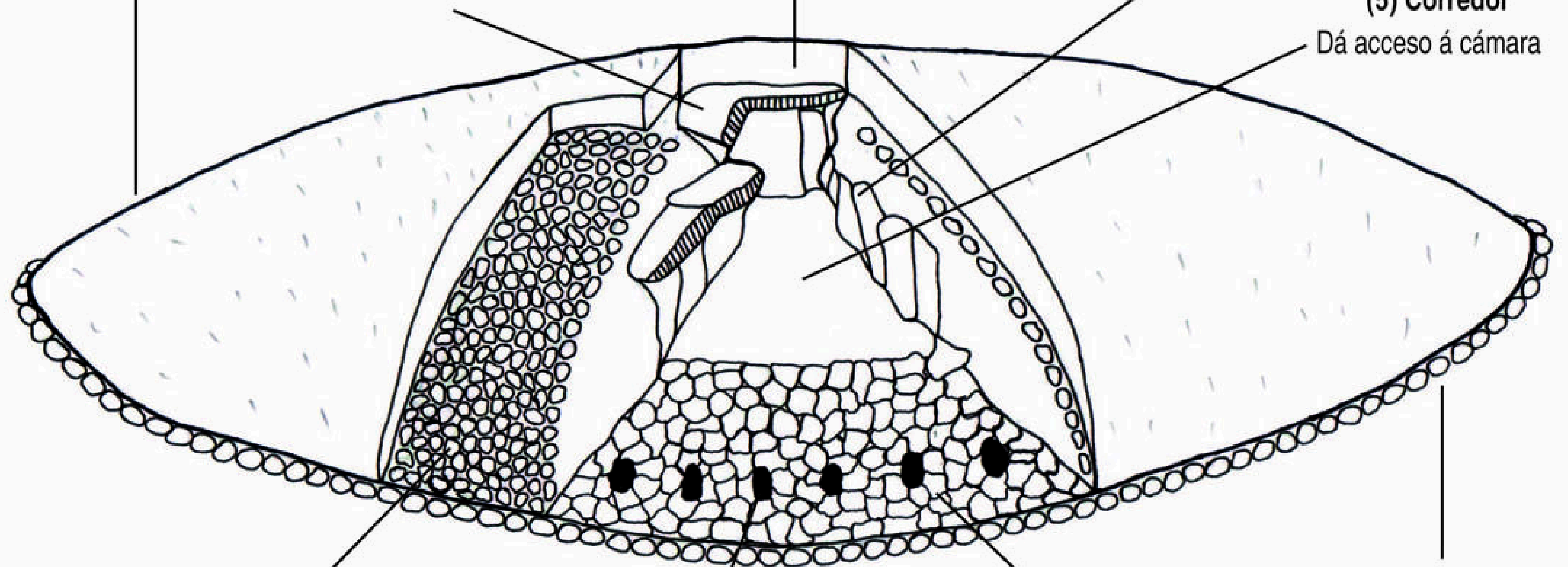
(1) Mámoa, túmulo, medoña, medorra, meda
Feitas con sedimentos e pedras de granito ou xisto

(3) Dolmen, cámara, anta, arca
Espazo "sagrado" de depósito do morto e os enxovais

(4) Ortostatos, chantas
Pedras fincadas en vertical que conforman o *Dolmen*

(2) Cuberta
Pode estar á vista ou oculta

(5) Corredor
Dá acceso á cámara

(6) Coraza
Cuberta de terra e vexetación

(7) Ídolos
Pequenas esculturas pétreas

(8) Adro

(9) Anel de pedras
Delimitador de espazo

NA SERRA DO BARBANZA ESTÍMASE QUE HAI MÁIS DE MEDIO CENTO DE MÁMOAS

ARCA DO BARBANZA

Ruta de las Mamoas
El Parque Regional de la Serra do Barbanza

Ruta Megalítica
Este parque está en la Serra do Barbanza
111 111 111 | www.parquebarbanza.org

Barbanza

- Una visita a este espacio puede mostrar una historia, una ley.
- Ruta de las Mamoas y Megalitos.
- Área de recreo y las grandes megalitos de la Serra, megalitos y megalitos de la Serra.
- Ellos grandes megalitos de la Serra de la Serra de la Serra.
- Los megalitos megalitos en un área verde de la Serra, megalitos, Serra de la Serra, megalitos para seguir una ruta de megalitos.
- Es un espacio abierto para el desarrollo. Parque de la Serra y la Serra.
- Megalitos megalitos, megalitos, Serra de la Serra.

RESERVA LA SERRA DELTA
PARQUE REGIONAL DE LA SERRA DO BARBANZA

MÁMOA DE ARGALO OU COVA DA MOURA

**MONUMENTO PREHISTÓRICO
MÁIS ANTIGO DO CONCELLO DE
NOIA**

**ATA FINAIS DO S. XIX CONSERVOU
A LOUSA QUE O CUBRÍA.
NO SEU INTERIOR ATOPÁRONSE
PUNTAS DE FRECHA,
MACHADAS PULIMENTADAS,
CERÁMICA, LASCAS DE SÍLEX E
VARIOS ÍDOLOS DE BARRO.**

É CONSIDERADO O PARTENÓN DO MEGALITISMO GALEGO

DOLMEN DE AXEITOS OU PEDRA DO MOURO

**CASE 1000 ANOS
MÁIS ANTIGO QUE O
DE ARGALO,
O DOLMEN
DE AXEITOS FOI DECLARADO
BEN DE INTERESE CULTURAL
(BIC)
DEBIDO AO SEU BO ESTADO
DE CONSERVACIÓN**

**DESPOIS DA DESAPARICIÓN DOS POBOS QUE CONSTRUÍRON OS
DOLMENS, CANDO XA A XENTE SE ESQUENCERA DE CAL ERA A
FUNCIÓN DESTAS CONSTRUCIÓNS, AS PERSOAS QUE VIVÍAN PRETO
DELAS COMEZARON A PREGUNTARSE POLA SÚA ORIXE E
SIGNIFICADO.**

**SEMELLANTES PEDRAS SÓ PODÍAN SER OBRA DE CRIATURAS
SOBRENATURAIS!**

Búsqueda de tesoros: Históricamente, se creía que dentro de los dólmenes (la cámara de piedra interior) había oro o ajuares funerarios preciosos con los que enterraban a los difuntos. Esto llevó a buscadores de tesoros a excavar cráteres en el centro del túmulo de tierra (llamado "cono de violación") para acceder a la cámara.

**O mouro e a moura son antepasados remotos,
desaparecidos hai moito tempo cando aínda non chegara o
cristianismo.**

**Algúns estudosos relacionan o nome de MOURO cunha
antiga palabra indoeuropea que significaría MORTO
Outros ven máis relación co OURO**

Guillermo
WWW.GUILLERMOPL.COM

**Os mouros vivían debaixo da terra
e ou ben eran ourives
ou eran gardiáns de tesouros**

OLLO!

AO IGUAL QUE A INVENCIÓN DA ESCRITURA NON SE DEU AO MESMO TEMPO EN TODAS AS PARTES, IGUALMENTE O PASO DUNHA ECONOMÍA DEPREDADORA A UNHA PRODUTORA NON OCORREU EN TODO O MUNDO DE FORMA SIMULTÁNEA

Begoña Miguéns